

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К.По₂ 3/12
Дана 19.11.2012. године
Ул. Устаничка бр. 29
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Винке Бераха Никићевић председника већа и судија Снежане Николић Гаротић и Растка Поповића, чланова већа, у кривичном поступку против оптуженог **МАРК КАШЊЕТИЈА**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ, у вези члана 22 КЗЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО бр. 4/12 од 11.05.2012. године која је прецизирана на главном претресу дана 13.09.2012. године, на главном претресу дана 09.11.2012. године и коначно поднеском од 13.11.2012. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 14.11.2012 год. донео је већином гласова и дана 19.11.2012. године у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Снежане Станојковић оптуженог Кашњети Марка његовог браниоца адв. Игњатовић Велимира и судског тумача за албански језик Еде Радоман Перковић, јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени **МАРК КАШЊЕТИ (Mark Kashnjeti)**,

КРИВ ЈЕ

што је:

14. јуна 1999. године у Призрену, Аутономна Покрајина Косово и Метохија, за време оружаног сукоба између војних снага Савезне Републике Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и припадника наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова (ОВК)

и Коалиције НАТО пакта, са друге стране, кршио правила међународног права за време оружаног сукоба садржана у одредбама члана 3 тачка 1 у вези члана 27 став 1 и 3 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата (Четврта женевска конвенција од 12.08.1949. године), као и члана 51 став 3 Допунског протокола I и члана 4 став 1 и 2 тачка а) и члана 13 став 3 Допунског протокола II уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977. године,

-наоружан аутоматском пушком заједно са за сада НН припадницима Ослободилачке војске Косова према цивилном становништву неалбанске националности вршио противзаконита затварања, тако што је у улици Дурмиш Аслани око 11 часова зауставио возило марке „Застава – Југо 55“, у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, па након што су изашли из возила ударио оштећеног Ђуровић Божидара кундаком пушке у главу, на који начин је према њему нечовечно поступао, везао им руке канапом, те их је заједно са осталим НН припадницима ОВК претњом оружјем спровео низ улицу око 200 метара даље, гурајући их, ударајући Ђуровић Божидара повремено по телу, до дворишта једне куће, где их је противзаконито затворио, где су од стране непознатих припадника држани неколико сати, након чега је оштећене заједно са Јовановић Мирославом, који је пре њих био ухапшен, држан, испитиван и тучен у истом дворишту, Ђуровићевим возилом, заједно са још једним припадником ОВК пребацио до призренског насеља Ортокол, где су их одвезали и наредили да оду у Србију,

-чиме је као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ Југославије, у вези члана 22 КЗ Југославије.

Па га суд применом наведеног законског прописа и члана 5, 33, 38, 41, 42, 43 и 50 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

на казну затвора у трајању од **2 (две) године**, у коју му се урачунава време проведено у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Ки.По₂ 5/12 од 16.04.2012. године, а који му се рачуна од 14.04.2012. године када је лишен слободе, па надаље.

На основу члана 264 став 4 ЗКП-а оптужени се **ОСЛОБАЂА** дужности да накнади трошкове кривичног поступка.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а, оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу.

Образложење

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине КТО бр. 4/12 од 11.05.2012. године која је прецизирана дана 13.09.2012. године, затим 09.11.2012. године и 13.11.2012. године, оптуженом Кашњети Марку стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ, у вези члана 22 КЗЈ.

У завршној речи на главном претресу дана 14.11.2012. године, након анализе изведених доказа, *заменик тужиоца за ратне злочине* је истакао да је на припремном рочишту учињено неспорним да се злочин који је предмет доказивања догодио 14.06.1999. године у ул. Дурмиш Аслани у Призрену, у време када су у град ушле снаге КФОР-а, а заједно са њима и оружане снаге ОВК, дакле у време оружаног сукоба који има карактер и унутрашњег и међународног сукоба. Неспорна је и чињеница хапшења оштећених Ђуровића и Здравковића од стране четири наоружана лица у униформи ОВК. Спорно је било да ли је опт. Марк Кашњети критичном приликом био присутан критичном догађају, да ли је у униформи ОВК са пушком у руци предузео радње хапшења и затварања, на начин да је кршио одредбе међународног хуманитарног права. Опт. Марк Кашњети се током овог поступка бранио алибијем, односно тврдњом да је био на другом месту критичном приликом, односно да је био у књижари са Љиљ Битићијем и Кемал Бацом. Искази сведока Кемал Баце и Љиљ Битићија су непрецизни и паушално говоре о томе да је оптужени тих дана проводио време са њима у књижари и као такви срачунати на то да потврде алиби оптуженог. Изведеним доказима је утврђено да је оптужени заједно са другим припадницима ОВК оштећене лишио слободе и затворио без редовног правног поступка у ситуацији када није постојала реална основа да се верује да је њихово затварање неопходно и нужно ради безбедности нити су се приликом хапшења поштовали загарантовани процедурални заштитни механизми које захтева члан 43 Женевске конвенције. Конкретне радње хапшења и затварања имају квалитет дела противзаконитог затварања предвиђеног у члану 147 Конвенције и представљају тешке повреде Женевске конвенције. Конкретно кривично дело оптужени је извршио као саизвршилац у заједници са више припадника ОВК који су сви заједно учествовали у радњи извршења кривичног дела. Предложио је да суд опт. Марк Кашњетија огласи кривим и одмери казну имајући у виду све околности. Предложио је да се опт. Марк Кашњетију изрекне затворска казна у трајању од најмање четири године налазећи да ће се оваквом казном у целости остварити сврха кажњавања.

Оптужени Марк Кашњети саслушан од стране заменика тужиоца за ратне злочине дана 16.04.2012. године, 24.04.2012. године и на главном претресу 13.09.2012. године, негира извршење кривичног дела.

Објашњава да је чуо, да је другог дана по престанку рата у град Призрен дошла ОВК, чије припаднике, међутим, никада није видео. Чуо је и

да је стигао НАТО, односно КФОР. Описујући ситуацију у Призрену, наводи да су становници остајали у кући и нису имали никаквих проблема.

Становао је у насељу Поток Мала у Призрену. Пре и после бомбардовања, време је углавном проводио у кући са супругом која је била болесна, ћеркама и мајком. Када је излазио обично је време проводио у књижари са Кемал Бацом и Љиљ Битићијем, па је и тог 14.06.2012. године можда био са њима у друштву. У књижари је иначе био у периоду од 07 до 17 часова, када се књижара затварала. Након тога је одлазио кући.

Навео је да никада није био припадник ОВК, да никада није обукао униформу, да никога није заустављао, хапсио, нити одводио у неко двориште, да никога није малтретирао, нити оштећене уопште познаје. У вези са тим, негирао је и да се налази на фотографији која му је показана, а која је објављена у дневном листу „Курир“ од 13.01.2011. године, на којој се иначе налазе више лица. Припадници КФОР-а су га приводили, са њим обавили разговор на околности исте фотографије, као и да је због те ситуације приведен и његов брат Зеф.

Након што му је предочено да га је сведок Ђуровић Божидар препознао на фотографији која је у списима, а која је објављена у дневним новинама «Курир», окривљени је изјавио да он сведока уопште не познаје, при чему је остао и приликом суочења дана 30.04.2012. године са оштећеним Ђуровић Божидаром, када је истакао да оштећеног не познаје, да никада није зауставио његова кола, да га није ударио, нити га је икада одвео до неког дворишта.

У завршној речи бранилац опт. Кашњети Марка, адв. Велимир Игњатовић, истакао је да је неспорно да се догађај десио за време оружаног сукоба и то унутрашњег и међународног сукоба, да је неспорно да су два цивила, Србина, лишена слободе противправно, затворена, да је неспорно чињенично стање и да је неспорна квалификација дела, тј. да је извршен ратни злочин против цивилног становништва. Опт. Марк Кашњети не налази се на фотографији која је објављена у дневном листу «Курир». Дана 14.06.1999. године у 11 часова Марк Кашњети је био у књижари својих пријатеља Кемала Баце и Љиљ Битићија. У књижару је одлазио скоро сваког дана и са њима се интензивно дружио. Нема ниједног доказа да је опт. Марк Кашњети извршио ово кривично дело и предложио је да се ослободи од оптужбе.

У завршној речи окривљени Марк Кашњети се придружио речи свога браниоца. Истакао је да није носио униформу, да се не налази на фотографији, а можда само постоји сличност са особом на фотографији.

У доказном поступку суд је извршио увид у писмене доказе и то: у лекарску документацију за Јовановић Мирослава, у карту Призрена, податке из евиденције БАН-Банка лица, за Кашњети Марка, службену белешку МУП – Службе за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 230-431/11-9 од 17.04.2012. године, у оригинал новински чланак који носи број 60/14 (спис

КТИ 2/12) у чијем наслову је „Живи су“ на којој се налазе четири униформисана лица и два лица у цивилу; службену белешку Тужилаштва за ратне злочине од 27.01.2011. године од 14.01.2011. године, чланке „Курира“ са фотографијама, службену белешку Управе Криминалистичке полиције – Службе за откривање ратних злочина од 06.04.2011. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТИ број 2/12 од 17.04.2012. године, извештај о анализи предмета ЕУЛЕКС – Јединице за истраживање ратних злочина – Тим за истраживање и обавештавање; записник о препознавању лица од 18.04.2012. године, службену белешку заменика тужиоца за ратне злочине; фотографије у боји означене бројем 1 у спису КТИ 2/12 стр.341/34 на којој се налазе три униформисана лица и два лица у цивилу; записник о суочењу окривљеног и сведока од 18.04.2012. године, односно записник сачињен 30.04.2012. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТРИ 2/12 од 04.05.2012. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТРИ 2/12 од 04.05.2012. године, лекарску документацију за оптуженог Кашњети Марка, фотографију означену бројем „А“ у списима К-По2 3/12 на којој се налазе четири униформисана лица и два лица у цивилу; службену белешку сачињену од судијског помоћника Кристине Жунић од 14.09.2012. године и од 17.09.2012. године, замолницу, поднесак заменика тужиоца за ратне злочине Драгољуба Станковића од 18.10.2012. године, поднесак Тужилаштва за ратне злочине од 06.11.2012. године, писмо Цихана Акилдиза, службени извештај Истражне јединице ЕУЛЕКС од 05.11.2012. године и доставнице Вишег суда у Београду.

Суд је у доказном поступку испитао сведоке-оштећене Ђуровић Божидара и Здравковић Љубомира, затим испитао сведоке Јовановић Мирослава, Петровић Милана, Димитријевић Ненада, Кашњети Зефа, Кемал Бацу и Љиљ Битићија.

Анализом и оценом изведених доказа како појединачно тако и вези са осталим изведеним доказима као и наводима одбране оптуженог, суд је на основу начела слободног судијског уверења у оцени доказа о чињеницама сходно одредбама члана 16 и 419 ЗКП-а нашао да је опт. Марк Кашњети извршио описане радње у време, на месту и на начин како је то наведено у изреци пресуде.

Сведок оштећени Ђуровић Божидар испитан у смислу члана 225 ЗКП и одредби члана 504-ђ дана 27.01.2011. године од стане заменика тужиоца за ратне злочине дана 18.04.2012. године и на главном претресу 14.09.2012. године, навео је да је у Призрену живео од 1971. године. Када је потписан споразум између Војске Југославије и међународних снага и када је војска са становништвом кренула у измештање са Косова, први пут је видео војску УЧК. Његова супруга и он су се договорили да остану на Косову, све до момента док га није назвао син који је дошао са породицом у Крагујевац и који му је рекао да су његова браћа напустила Пећ. Напомиње да је у Призрену био са Албанцима у добрим односима и нико му није рекао да мора да напусти Косово.

Дана 14.06.1999. године, у његов стан је дошао његов пријатељ Љубомир Здравковић са супругом. Љубомир му је рекао да мора да оде до своје куће у насеље Ортокол у Призрену, како би укључио струју. Пошао је са њим својим колима „Заставом Југо-55“ боје трула вишња. Кренули су назад споредним улицама да би што пре стигли. У једној уској улици, где је била велика гужва, која излази на улицу Дурмиш Аслани, негде око 11 сати зауоставила су их три до четири припадника ОВК који су били наоружани у маскирним униформама, са видљивим ознакама УЧК старости око 30 година, висине између 160 и 170 цм. Након зауостављања пришли су возилу, држали оружје уперено у њих и тражили су од њега возачку дозволу. Након што им је предао возачку дозволу, један од њих је отворио врата возила и видео да за појасом има пиштољ. Ухватио га је и извукао за руке. Дошла су још двојица који су му везали руке иза леђа конопцем, а један га је одмах ударио кундаком по глави, од ког ударца је клекнуо. Нико од њих ништа му није рекао. Више пута су га ударили по глави и телу и гурали их. Због тих удараца болела га је глава, ноге, није могао да хода, болеле су га и руке. Објашњава да из принципа није хтео да иде код лекара, а и отац сада покојни му је говорио да никада не дозволи да му се види да му је тешко. Само је очекивао смрт. Од лица која су га гурала и ударала никога није познавао.

Његовог пријатеља Љубомира су такође везали, а одмах затим су их везали један за другог. Мисли да Љубомира нису ударили. Након везивања претресли су возило и нашли су један ловачки карабин за који је поседовао оружни лист, аутоматску пушку коју је задужио од војске и војни двоглед, као и пиштољ који је држао за појасом и за који је имао дозволу. Такође су му узели сат, новчаник и наочаре а кола су одвезли. Тако везане у пратњи њих тројице, четворице који су држали оружје уперено у њих, су кренули низ улицу пешке. Док су их спроводили гурали су га и ударили.

Одвели су их до једне куће која се налазила на око 200 метара удаљености од места где су их зауоставили. Лица која су их довела до капије нису улазила у двориште, а преузела су их наоружана аутоматским пушкама два војника у маскирним униформама ОВК. Кућа је била ограђена зидом. Поставили су их испод једног трема уз зид и нису им дали да се окрећу, гледали су у зид. Чували су их и испитивали колико су људи поубијали, колико су кућа запалили, колико су жена силовали и колико су деце поклали и тако даље. Од момента када су их зауоставили, затим док су их водили до дворишта, те и у самом дворишту Љубомир и он нису могли да разговарају, зато што им је то било забрањено. У дворишту су видели и њиховог познаника Мирослава Јовановића из Призрена који је био крвав по лицу услед батина.

После 5-6 сати дошла су два лица која су их претходно ухапсила. Један је рекао стражарима: «одрешите их пустите их» Помислио је у себи сад смо готови. Извели су из дворишта Љубомира Здравковића, Јовановић Мирослава и њега. Када је изашао приметио је своје возило „Југо 55“. Речено им је да

седну позади, тако да су на задње седиште сели Здравковић, Јовановић и он. Напред су седела два припадника ОВК наоружана аутоматским пушкама. Док су их тако возили зауставили су кола и питали су једног дечка на албанском језику да ли му је мерак да удари Србина. Када је дечак то потврдио, војник му је отворио прозор и дечак га је ударио у лице боксом.

Одвезли су их до центра, до трафо-станице где је по његовом мишљењу била команда. Након тога су их одвезли ван града, рекли им да изађу, да се не окрећу ни лево ни десно само да иду право. Љубомир и он су отишли према насељу Ортокол.

Након тога су Љубомир и он са њиховим супругама отишли до Дома војске где су преноћили, а ујутру су заједно са колоном преко Брезовице, Гњилана и Бујановца дошли у Лесковац.

Приликом испитивања у истрази дана 27.01.2011. године, објаснио је да му се након 1999. године јавио пријатељ и обавестио га да је у часопису «Илустрованој политици» изашла слика на којој се налазе Љубомир и он везани и испод које пише „Ко је дао права тзв. ОВК да хапси и убија недужне Србе“. На тој фотографији су његови синови и препознали лице које се налази поред Љубомира са маскирном јакном и видљивом ознаком УЧК, а радило се о конобару који је радио у кафани „Скендербег“ у насељу Душаново поред Призрена.

Дана 18.04.2012. године у посебној просторији за препознавање Тужилаштва за ратне злочине, у присуству заменика тужиоца за ратне злочине и браниоца оптуженог Кашњети Марка, извршено је препознавање од стране сведока ошт. Божидара Ђуровића. Пре започињања радње препознавања оштећени Ђуровић је истакао да не сме гарантовати 100% да ће препознати «ту особу», с обзиром на његове године и период када је био догађај и ношење његове униформе, «једно 50-60 % би га препознао, мења се човек за годину две, а и ја сам се променио».

На главном претресу од 14.09.2012. године је на фотографији у спису КТИ 2/12, а која носи ознаку 341/34 на којој се налазе три униформисана лица, обележио плавом хемијском оловком лице за које је чуо, и за које су му рекли да је радило као конобар у кафани «Скендербег» у насељу Душаново. То лице се на фотографији налази први са десне стране.

На главном претресу дана 14.09.2012. године, након што му је показана фотографија која је објављена у дневном листу «Куир», препознао је улицу којом су их водили до дворишта те куће. Такође је као лице које га је тукло, односно лице које га је ударило једном или двапут кундаком и које се на тој фотографији налази други с лева, препознао са 100% сигурношћу Марк Кашњетија. На посебно питање на главном претресу да ли зна да ли га је управо Марк Кашњети ударио, сведок је одговорио «како не знам». Описујући га рекао је да је мршав, дужег лица, са залисцима на челу.

На фотографији која је у судским списима К-По2 3/12 обележена словом «А», на којој се налазе четири униформисана лица, рекао је да су први и други гледајући са леве стране, дошли његовим возилом да их воде из дворишта.

Истакао је одштетни захтев, али га није определио.

Сведок оштећени Здравковић Љубомир испитан у смислу члана 225 и члана 504-Ђ дана 09.02.2011. године, од стране заменика тужиоца за ратне злочине КТИ 2/12 од 18.04.2012. године и на главном претресу од 13.09.2012. године, навео је да је од рођења живео у Призрену. На Косову је током '98 године, повремено било напада ОВК на полицију и војску а и на албанско становништво.

Одмах након потписивања споразума између Војске Југославије и међународних снага и када је војска кренула измештање са Косова, 13.06.'99. године, његова деца су одлучила да напусте Косово а он је одлучио да са супругом остане још неко време.

Владика Артемије и још неки људи при цркви су позвали народ да привремено напусте своје домове. Дана 14.06.'99.године, са својом супругом отишао је код пријатеља Ђуровић Божидача који га је обавестио да је донео одлуку да напусти Косово и предложио му је да заједно са осталим Србима крену. Тог јутра су њих двојица кренули до његове куће у насељу Ортокол како би укључио струју. Бошко је предложио да крену његовим колима „југом 55“ што су и учинили. Док су се враћали споредним улицама да би скратили пут, зауставили су их униформисани припадници ОВК који су имали УЧК ознаке на униформама. Обратили су им се на албанском језику и натерали их да изађу из кола. Тражили су личне карте, па пошто су видели да су Срби, наслонили су их на кола, натерали да дигну руке у вис, претресли их и код Бошка нашли пиштољ који су одмах одузели а затим су претресли и само возило. Везали су их прво појединачно, а затим једним канапом везали су обојицу.

Након тога, обратио им се припадник ОВК-а који се на фотографији налази на крајњој десној страни, ставио му руку на раме и рекао им да пођу. Када га је питао где, рекао је само право. Не зна колико их је било јер је био уплашен и збуњен али пошто се на фотографији виде четири особе, вероватно их је толико и било. Објашњава да се трудио да му те успомене избледе из сећања и да заборави на тај дан а и на фотографију. Даље наводи да га тада нико није ударио, али док су их водили тако везане један за другога, један од припадника ОВК је ударио Божидача Ђуровића и чуо је како је Божидар јавнуо од бола, затетурао се и мало је фалило и њега да обори (стр.209, записник КТИ. 2/12 од 18.04.2012. године).

Након пар минута увели су их у неко двориште кроз капију коју су осигурали неким бетонским блоком. Догурали су их до зида куће и под претњом оружја су им рекли да се окрену лицем ка зиду. Ту их је неко чувао.

На пар корака од њих видео је склупчано тело неког човека. Видео је да је био крвав по лицу, гардероба му је била поцепана, из свега тога је закључио да је тај човек тучен и малтретиран пре њиховог доласка. У једном тренутку тај човек им се обратио речима: »ако се ослободите, реците мојима да сам био овде«. Објашњава да је тада помислио да се нико од њих одатле неће жив извући. Нису смели да причају међусобно јер их је непрекидно посматрао један припадник ОВК који је држао аутомат уперен у њих.

Након неколико сати њиховог боравка, у том дворишту се појавило неколико људи који су причали на албанском језику. Чуо је неки мушки глас који је Божидару и њему наредио да се окрену и да пођу ка колима. Тако везане заједно са Јовановићем угурали су их на задње седиште Божидаровог аутомобил.

Током вожње сувозач је стално држао пушку уперену у њих. У једном моменту су застали и овај што је возио је рекао једном дечаку који је био случајни пролазник „јел хоћеш да удариш Србина“? На то је тај дечко замахнуо руком и ударио његовог пријатеља Божидара. Одвезли су их у насеље Ортокол. Наредио им је да изађу из кола, а један Албанац је узео нож и пресекао канап којим су били везани. Ту су им гласно рекли да се не окрећу и да иду право у колону и одмах за Србију. Његов пријатељ Бошко и он су наставили путем право ка солитеру Дома војске, не окрећући се а овај трећи је отишао својим путем. Ту ноћ су провели у Дому ЈНА јер није било безбедно да се Срби крећу по мраку.

На главном претресу када му је показана фотографија из судских списа означена 60/14, КТИ 2/12, са ознаком «Вести» која је објављена у дневном листу «Курир», наводи да не зна када је направљена, а на њој се заиста налази његов пријатељ Божидар Ђуровић и он, али остала лица са фотографије не познаје. Фотографија га је нервирала и доводила на ивицу нервнoг слома, па ју је у једном тренутку спалио. Трудио се да му те успомене избледе из сећања и да заборави и на тај дан и на ту фотографију. Такође на фотографији не може да препозна лице које је било са њима у дворишту.

Сведок Јовановић Мирослав испитан у смислу члана 225 ЗКП-а и члана 504-Б дана 27.01.2011. године, од стране заменика тужиоца за ратне злочине КТИ 2/12 дана 19.04.2012. године и на главном претресу 14.09.2012 године, наводи да када је проглашено ратно стање за време НАТО бомбардовања, није био мобилисан од стране Војске Југославије јер је имао радну обавезу. Када је потписан војно-технички споразум у Куманову и одлучено да се војска и полиција повуку са Косова, он је имао намеру да остане у Призрену јер је сматрао да нема разлога да га напусти, а ту је живео од рођења. Дана 14.06.1999. године отишао је у фирму и видео велику узнемиреност међу

радницима српске националности, јер се један део српског народа изместио из града. Након састанка у цркви са Владиком Артемијем, где није ништа конкретно одлучено, донео је одлуку да крене из града према подручју уже Србије. Службеним возилом је кренуо ка кући своје мајке која се налазила у улици Дурмиш Аслани. Да би избегао велику гужву и непријатне ситуације, ишао је неким споредним улицама. На једно стотинак метара од њене куће, пресрела су га тројица припадника ОВК у маскирним униформама који су били наоружани аутоматским пушкама калашњиковима. Извели су га из возила и повели ка њиховој команди која се налазила у кући поред трафо станице. За то време један од њих је његово возило одвезао у непознатом правцу. Када су га довели до трафо станице појавила се маса људи међу којима је било и цивила и униформисаних лица са ознакама ОВК-а који су чак пролазницима и деци говорили да слободно приђу и ударају, што су они и чинили. Код трафо станице везали су му руке жицом и почело је малтретирање. Питао га је колико је убио, колико је заклао, колико је силовао. Покушао је да објасни да није мобилисан, али су га и поред тога тукли кундацима, рукама и ногама од чега је падао. Био је унакажен. То малтретирање је трајало 2 до 3 сата. Све време су га тукли. Та лица, припаднике ОВК-а није познавао. После тога је одведен у двориште неке куће у споредној улици, где су га ставили испод трема. Ту је стајао окренут ка зиду. Чувао га је један Албанац. Одвезао му је руке, које су му претходно везали.

У једном моменту је видео да су у исто двориште тројица припадника ОВК-а довели и његове познанике Србе, Здравковић Љубомира и Ђуровић Божидара. Њих двојица су били везани један за другог. Дошао је још један припадник ОВК-а који их је испитивао.

Након извесног времена лица која су довезла Ђуровића и Здравковића су се вратила и тада су их одвезали. Када су изашли из куће видео је паркирано Ђуровићево возило. Ђуровићу, Здравковићу и њему су наредили да уђу у возило. Њих тројица су сели позади, а напред су била двојица припадника ОВК-а који су имали калашњикове. Сувозач их је држао на нишану. Одвезли су их до команде у улици Дурмиш Аслани, након тога су кренули у правцу Петровог Села, а када су споредном улицом дошли до насеља Ортокол, избацили су их из Ђуровићевог возила. Ђуровић и Здравковић су се упутили ка Дому војске, а он је пошао ка својој згради.

На фотографији коју је објавио дневни лист «Куир» једино је препознао Ђуровића и Здравковића. Када је та фотографија објављена он се чуо телефоном са својим сада покојним пријатељем Стокић Александром који му је рекао да је препознао неког свог комшију Католика. Објашњава да је Стокић Александар живео у Призрену у делу који се зове Поток Мала где је био један део српске националности и један део католичке, односно Албанци католичке националности.

Сведоку Јовановић Мирославу је приликом испитивања 19.04.2012. године (стр 257) показана фотографија коју је заменик тужиоца за ратне

злочине обележио са редним бројем 1 (фотографија на којој се налазе три униформисана лица). На тој фотографији је сведок означио лице – првог са леве стране који се налази иза лица у цивилу, Ђуровић Божицара који на себи има плави дукс и фармерице. За то лице је њему његов пријатељ Стокић Александар рекао да је његов комшија Марк Кашњети.

На главном претресу 14.09.2012. године сведок је појаснио да је телефонским путем обавио разговор у вези фотографије која је објављена у „Куриру“ (фотографија на којој се налазе четири униформисана лица). Тада му је Стокић Александар рекао да је тај његов комшија Марко из Поток Мале, лице које стоји иза Ђуровића, са пушком која је окренута на горе. Објашњава да је то лице које се налази на фотографији други слева.

Сведок Милан Петровић испитан на главном претресу дана 22.10.2012. године навео је да је радио у СУП-у Призрен на месту начелника одељења криминалистичке полиције, све до 14.06.1999. године. Дана 11. или 12. јуна, као члан трочлане екипе испред призренског СУП-а, сусрео са НАТО представницима јер је војно-технички споразум требало да ступи на снагу, и да на основу истог контингент НАТО снага преузме подручје Призрена. У поподневним часовима, у петак или суботу, они су дошли, одвео их је у зграду СУП-а Призрен и ту зграду им предао испражњену, а у циљу реализације „Кумановског споразума“.

Његови људи су радили контраобавештајни део посла и пратили су ситуацију на терену. Чињеница је да је уласком претходнице КФОР-а дошло до уласка и ОВК-а у Призрен. Снаге ОВК су биле јачине око четири бригаде и њима је командовао Екрем Реца звани „Дрини“. Имали су одређене јединице које су биле инфилтриране у периферним насељима Тусус и према улици Дурмиш Аслани, а подржане од цивила. Касније су направили још неколико штабова на локацијама у граду, углавном у етнички чистим албанским срединама, где су вероватно имали упоришта. Ту је, између осталог, био Нишки одред ПЈП, чета ПЈП и сви радници СУП-а Призрен су намеравали да се дислоцирају сходно обавези из војно-техничког споразума. Они су се морали штитити, имали су податке да њихови људи располажу са висококвалитетном ноћном опремом, снајперским наоружањем, те су закључили да се налазе у непријатељском окружењу из ког разлога су морали да се понашају као војска, иако су били полиција. Сматра да је задатак јединице ОВК којом је командовао Дрини када је ушла у Призрен, представљало класично заузимање територије. Објашњавајући однос тих припадника ОВК и активних јединица које су стигле, према албанском становништву, истакао је да су они били екстремни према оним појединцима за које су сматрали да су добри према Србима и да су их на неки начин сматрали издајницима, колаборационистима, до те мере да су неки чак и изгубили животе.

Иначе, Албанци цивили који до тада нису били у ОВК, а знали су да ће у супротном трпети неку штету или зло, придруживали су се активнијим ОВК

припадницима, или се додворавали тиме што ће им помоћи да нађу и ухапсе Србе. Они би између осталог, и одлазили у Албанију да набаве униформу коју би након тога облачили, али и оружје.

По доласку КФОР-а престао је да буде оперативан. Објашњава да су у првих 90 дана постојале екипе од 3 до 4 припадника ОВК које су по граду контролисале и патролирале, а нису прилазиле само оним местима где је био КФОР. Објашњавајући ситуацију у Призрену и шире на Косову, наводи да су припадници ОВК, били из разних руралних средина као што су Малишево, Острозуб, Ђаковица, потом и из Македоније, а основни циљ је био да се територија очисти од неалбанаца. Додао је да тада није било писмених овлашћења јер би то било супротно међународним правилима и кодексима, а у питању су школовани војници, већ је неко, највероватније из главног штаба ОВК, одређивао екипе за градове, као и подекипе и само би недостајали „типери“, које су налазили у оном делу албанског народа који је зарад свог опстанка, морао пружити својеврстан допринос ОВК и то тако што би их водио на места где живе остали Срби, показивао њихове објекте, станове, куће и остало. Након тога, вршила би се пљачка, тражило оружје.

Познато му је да су у Призрену у то време постојали илегални затвори ОВК. Они су их звали „информативни центри“, где су одвођена лица албанске и неалбанске националности. То су били тзв. секундарни затвори које би они оформили од неке куће, гараже или неког подрума и ту би пар дана држали и испитивали људе, те потом доносили одлуку да ли ће затворене пустити или убити. Неки су од тортуре преминули.

Окривљеног Кашњетија видео је за време рата два до три пута. Иначе, његов посао, између осталог, био је и да упамти изгледе, профиле људи, а то је и вештина која је основ његовог рада. Окривљеног је упамтио јер нема карактеристичан лик за Албанца, за њега је то «атипична правилна аристократска нека фаца».

На фотографији која је објављена у дневном листу „Курир“ означена у спису КТИ. 2/12 са 342/24, сведок је истакао да се на фотографији налази између осталих лица и опт. Марк Кашњети (други са леве стране).

Сведок Кемал Баца испитан на главном претресу дана 22.10.2012. године је навео да окривљеног Марка Кашњетија познаје око 30 година. Живели су у истом крају. Даље објашњава да је био запослен у државној књижари у чијој је близини била кућа окривљеног. За време бомбардовања и све до завршетка био је у Призрену, а у данима када је престало бомбардовање и када су НАТО снаге ушле у град, радио је као и раније. Сваки дан је ишао на посао. Окр. Марк Кашњетија је виђао у књижари. У књижару је долазио сваког дана, осим недеље, као да је био запослен. Долазио је ујутру и у књижари би остајао цело радно време. Иначе, радњу откључавају у 07 ујутру, а у 12 часова је била пауза до 16 часова. Са њима у друштву био је и Љиљ Битићи, колега који је био руководио књижаре. Објашњава да окривљени

има [REDACTED], а да су му у то време жена и мајка биле болесне, па није могао [REDACTED] љава, јер није имао неког ко би фактички водио рачуна о њима.

Истиче да је опт. Марк Кашњети и дана 14.06.1999. године био са њим у књижари, а тај датум је запамтио јер је то било одмах после рата. Тога дана он и окривљени Марк Кашњети су заједно изашли и отишли код њега кући. Потом су отишли код Марка кући, а након тога су изашли у град (транскрипт аудио записа са главног претреса од 22.10.2012. године, стр.37,38 и 39). Често су одлазили у чајциницу која је била у близини. Тог дана 99 % времена провео је са њим. У радњи је био и Љиљ Битићи, и он се дружио са њима, али са Марком ређе него он. Неки пут би изашли заједно, али то није било свакодневно. Сведок је навео да се није десило да Марк не буде са њима по цео дан, јер није имао неки посао, имао је [REDACTED] жену, али књижара је била у близини његове куће у случају да се за њим укаже потреба. Иначе, никада га није видео у униформи ОВК, нити је као цивил некада био наоружан. Објашњава да је једанпут са Кашњетијем дошао у Београд и то код његове сестре, када је вадио немачку визу за ћерку. Не може тачно да се сети које године је долазио. Мисли да је било пре 5-6 година. Сећа се да ћерка није могла сама да дође јер је била дете, али не може да се сети које године је рођена (транскрипт аудио записа са главног претреса од 22.10.2012. године, стр. 50-51).

Након што му је предочена фотографија из дневног листа «Курир» (ознака бр. 342/34), изјавио је да ниједно лице не познаје.

Сведок Љиљ Битићи испитан на главном претресу дана 09.11.2012. године, је изјавио да је радио као пословођа у државној књижари „Графика“, која је основана у саставу штампарије која се звала „Рамиз Садику“. У књижари је радио пре рата, али и за време бомбардовања, као и непосредно по престанку, у јуну месецу 1999. године.

Окривљени Марк Кашњети му је био комшија. Кемал Баца и Марк Кашњети су били кућни пријатељи. У књижари је радио са Кемалом. Марк је зато долазио код њега прилично често, ту су почели да се виђају, проводили су време заједно скоро сваки дан. То се наставило и у току бомбардовања. Дружили су се.

Марк се у то време бринуо о својој болесној жени, која је оболела од рака. О њој су се старале и његове две [REDACTED] од којих је једна медицинска сестра. Такође, и мајка му је била болесна, била је стара.

Марк Кашњети је код њега проводио доста времена у току дана, осим ако није имао да обави неки посао. Не може да тврди да је окривљени био код њега и тог дана након што је престало бомбардовање, али мисли да јесте. Када су ушле снаге КФОР-а, долазио је и даље тих дана. Мисли да је и по престанку бомбардовања окривљени долазио у књижару, као и претходних дана, с обзиром да је они нису затварали. Некада је у радњи био он, некада

Кемал са којим је окривљени увек био. Марк је боравио у књижари као да је њихов радник. Радно време књижаре било је од 07 до 12 и од 16 до 18, осим средом када су радили до 16. Тако је било редовно, а није се мењало ни након бомбардовања. Након затварања књижаре, Марк би ишао кући. Објашњава да је од «Кумановског споразума» имао прилике да види једног војника, припадника УЧК, а по насељу се причало да је било затварања, да су припадници ОВК пресретали људе, затварали. Окривљеног није видео у униформи. Пошто је сведоку показана фотографија објављена у дневном листу «Куир», навео је да не препознаје никога са те фотографије.

Сведок Зеф Кашњети испитан пред Тужилаштвом за ратне злочине дана 26.04.2012. године и на главном претресу дана 22.10.2012. године, навео је да је у сродству са окривљеним, да му је окр. Марк Кашњети рођени брат.

Објашњава да је знао да је рат завршен када су ушле НАТО снаге, али у међувремену су биле паљевине и убиства. Када су дошле НАТО снаге имао је прилике да види и униформисане Албанце припаднике ОВК. Познато му је и да су поједини Албанци и они који нису били припадници ОВК, облачили у то време униформе.

Након доласка НАТО снага виђао се са својим братом сваког дана. Никада га није видео у униформи. Објашњава да је његов брат [REDACTED] и није имао стално запослење, [REDACTED]. Време је обично проводио у друштву Кемал Баце и Љиљ Битићија.

Навео је да је пре 10-12 година саслушаван од стране КФОР-а како би потврдио једну фотографију, по његовом мишљењу лажну, која је била мутна и мала, а особа је снимана до рамена. Показана му је само глава човека, тј. профил, док је остатак фотографије био покривен белим папиром. Наводи да је у питању варка или намештаљка, и да његов брат није био учесник у рату. Објаснио је да је да се на фотографији види лице које личи на његовог брата.

На главном претресу дана 22.10.2012. године, након што му је показана фотографија објављена у дневном листу «Куир», сведок је изјавио да не препознаје ниједно лице.

У списима предмета КТИ 2/12 налази се фотографија у боји означена са 342/34 која је идентична фотографији објављеној у дневном листу «Куир» (спис КТИ 2/12, број 60/14) и фотографији која се налази у кривичном спису са ознаком «А» (на којој се налазе четири униформисана лица и два цивила). Такође у списима предмета КТИ 2/12 се налазе још две фотографије, једна испод друге, означене са 341/34 и бројем 1 (на којима се налазе три униформисана лица и два цивила).

Да је опт. Марк Кашњети на фотографији, суд је несумњиво утврдио из исказа оштећеног Божидара Ђуровића, сведока Милана Петровића као и посредно из исказа сведока Јовановић Мирослава.

Сведок оштећени Божидар Ђуровић са сигурношћу је на показаној фотографији од четири униформисана лица препознао оптуженог Марк Кашњетија као лице које се на фотографији налази други са леве стране, а на фотографији од три униформисана лица са сигурношћу је препознао оптуженог као лице које се налази први са леве стране. Из исказа сведока Милана Петровића утврђено је да је оптуженог Марк Кашњетија током рата виђао по граду са супругом и да је био у цивилу. Оптуженог је упамтио јер нема карактеристичан лик за Албанца и на фотографији са ознаком 342/34 је указао да би лице које се налази други са лева на десно требао бити Марко. Сведок Јовановић Мирослав је говорио о својим посредним сазнањима, наводећи да му је комшија, сада покојни, Стокић Александар у телефонском разговору, а у вези фотографије која је објављена у дневном листу „Куир“, рекао да је тај његов комшија Марко из Поток Мале, лице које стоји иза Ђуровића са пушком која је окренута на горе и то је, како је објаснио на главном претресу, лице које се налази на фотографији друго слева.

Суд је анализирајући напред наведене исказе сведока оштећеног Ђуровић Божидара, као и исказе сведока Милана Петровића и Јовановић Мирослава исте оценио као уверљиве, те их као такве у овом делу и прихватио. Суд налази да оштећени као ни сведоци нису имали разлога да оптуженог Марк Кашњетија неистинито повезују са лицем које се налази на фотографији.

Међу странкама није било спорно да се догађај који је предмет оптужбе одиграо дана 14.06.1999. године у граду Призрену, АП Косово и Метохија, за време унутрашњег оружаног сукоба између оружаних снага СРЈ – Војске и полиције, с једне стране и наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова – ОВК (УЧК), са друге стране, те истовремено у време ратног сукоба (међународног оружаног сукоба) између оружаних снага СРЈ и Коалиције НАТО пакта.

Наиме, дана 09.06.1999. године потписан је Војнотехнички споразум о Косову («Кумановски споразум») између војних представника власти у Београду и представника НАТО Коалиције, којим је предвиђено постепено повлачење снага СРЈ са подручја Косова и Метохије у року од једанаест дана од дана потписивања споразума, те је посебно предвиђено да ће кампања бомбардовања бити укинута по комплетном повлачењу снага СРЈ, а КФОР задржава овлашћење да ако буде неопходно, силом обезбеди испуњење обавеза из споразума.

Повлачење војске и полиције СРЈ са подручја Косова и Метохије је отпочело 10. јуна 1999. године и трајало до 20. јуна 1999. године, те је било пропраћено оружаним сукобима између ОВК и војних снага СРЈ, на појединим подручјима Косова и Метохије. Повлачење оружаних снага СРЈ подразумевало је борбено обезбеђење и представљало је војну операцију, која је завршена закључно са 20. јуном 1999. године, тако да је тек тада постигнуто

мирно решење и окончање војних операција, а закључно са тим датумом фактички је завршен и унутрашњи и међународни оружани сукоб. У прилог оваквог закључку је и правноснажна пресуда Окружног суда у Београду КВ. бр. 4/05 од 18.09.2006. године и став изражен у одлуци Врховног суда Србије КЖ I РЗ 3/06 од 26.02.2007. године.

Такође међу странкама није било спорно да су оштећени Божидар Ђуровић и Здравковић Љубомир критичном приликом били цивили, као и да се догађај који је предмет оптужбе заиста десио на начин описан у диспозитиву исте.

Да су дана 14.06.1999. године оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир лишени слободе од стране припадника Ослободилачке војске Косова и спроведени до дворишта једне куће где су их затворили, а од стране непознатих припадника држани неколико сати, суд је несумњиво утврдио из сагласних, убедљивих и веродостојних исказа сведока оштећеног Ђуровић Божидара и Здравковић Љубомира. Они доследно и сагласно говоре о начину и околностима под којима је дошло до противзаконитог затварања. Сведоци Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир на јасан, детаљан и убедљив начин наводе да су се 14.06.1999. године договорили да се нађу у кући Божидара Ђуровића у јутарњим сатима да би се придружили колони Срба која је напуштала Косово. Враћајући се колима оштећеног Ђуровић Божидара, од куће Здравковић Љубомира, до које су на кратко отишли, заустављени су од стране четири наоружана припадника ОВК-а. Та лица су их претресла, легитимисала, а затим везане спровела до једне куће где су их затворили. Ту су оштећени заједно са сведоком Јовановић Мирославом боравили више сати, након чега су их двојица колима оштећеног Ђуровића одвезли до насеља Ортокол где су оштећени Ђуровић и Здравковић, заједно са сведоком Јовановићем пуштени, односно како је несумњиво из прецизног исказа оштећеног Здравковић Љубомира утврђено да им је речено да се не окрећу и да иду право у колону и одмах за Србију.

Да су дана 14.06.1999. године затворени оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир у двориште једне куће потврдио је и сведок Јовановић Мирослав који је такође био ту затворен. Сведок Јовановић Мирослав видео је и да су његови познаници Срби, Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир били везани када су их припадници ОВК довели до дворишта.

Суд је у овом делу исказе оштећених Ђуровић Божидара и Здравковић Љубомира, прихватио јер су јасни, уверљиви и уклапају се у једну логичну целину, са од стране суда прихваћеним исказом сведока Јовановић Мирослава, у овом делу.

Да је управо опт. Марк Кашњети наоружан аутоматском пушком заједно са непознатим припадницима ОВК учествовао у противзаконитом затварању, као и да је оштећеног Божидара Ђуровића ударио кундаком пушке у главу, везао им руке канапом, те га повремено ударао по телу, а затим

оштећеног Божидара Ђуровића и Љубомира Здравковића гурао до дворишта једне куће, суд је несумњиво утврдио из детаљног, јасног и убедљивог исказа сведока оштећеног Ђуровића Божидара.

Наиме, сведок оштећени Ђуровић Божидар препознаје оптуженог Марк Кашњетија у посебној просторији међу шест лица, а како је то утврђено из записника о препознавању КТИ. 2/12 од 18.04.2012. године. Сведок оштећени Ђуровић Божидар је недвосмислено препознао опт. Марка Кашњетија као лице које га је ударило када је изашао из возила, кундаком пушке у главу, затим гурало и повремено ударало по телу, везало и које га је све време пратило до дворишта једне куће где су их затворили, а касније је био и у возилу са њим, оштећеним Здравковић Љубомиром и сведоком Јовановић Мирославом.

Ценећи исказ сведока оштећеног Ђуровић Божидара у делу у коме описује шта се догодило након заустављања његовог возила од стране наоружаног опт. Марка Кашњетија и непознатих припадника ОВК, да су га више пута ударили по глави и телу и гурали, да га је због тих удараца болела глава, ноге, да није могао да хода, да су га болеле и руке, да је од свих тих удараца имао модрице по телу, а касније последице на слух и вид, суд је прихватио овакав исказ као убедљив и истинит.

Његове наводе потврђује и сведок оштећени Здравковић Љубомир у делу где наводи да је у једном моменту чуо како је Ђуровић Божидар јаукнуо од бола, да се затетурао и да је мало фалило и њега да обори, али да њега нико није ударио. Суд је овакав исказ прихватио као убедљив и истинит.

Међутим чињеницу да оштећени Здравковић Љубомир није могао да препозна оптуженог Марка Кашњетија као лице које је критичном приликом учествовало у кривично правном догађају, за суд је логично и прихватљиво објашњење да је имао жељу да потисне у заборав драматична искуства. Оштећени Здравковић Љубомир то илуструје на следећи начин: «тудио сам се да ми те успомене изгледе из сећања, да заборавим и на тај дан а и на фотографију».

Ценећи исказ сведока оштећеног Ђуровић Божидара у склопу са радњом препознавања где је са несумњивом сигурношћу препознао опт. Марка Кашњетија, суд је закључио да је логично и животно да оштећени Ђуровић Божидар упамти лице које га је ударило кундаком пушке по глави, гурало, ударало повремено и по телу, те да је његово сведочење о овом догађају било веома уверљиво и веродостојно.

И коначно да је сведок оштећени Ђуровић Божидар искрен указује и чињеница да је навео «ја сам близу 80 година и још никада нисам био на суду, мени ово тешко пада, морам строго да водим рачуна о истини и да кажем оно што ме боли», «ја би био највећи нечовек када бих напао човека, да је прав, а да га ја теретим, па према томе мораш смоћи снаге па признати, признати,

пола од овога да признате што сам рекао, па је довољно» (КТИ 2/12, транскрипт аудио записа о суочењу окривљеног и сведока од 30.04.2012. године, стр.367-368/43).

Суд је оценио да је исказ сведока оштећеног Ђуровић Божидара искрен, убедљив, доследан и истинит, па је такав исказ и прихватио.

Оцењујући одбрану опт. Марка Кашњетија, а у вези са доказима изведеним на главном претресу, те чињеницама које је суд утврдио њиховим извођењем, суд није прихватио одбрану оптуженог у делу у којем је навео да никада није обукао униформу, да никога није заустављао, хапсио, везао и да никога није одводио у двориште, јер је контрадикторна за суд прихватљивом исказу оштећеног Ђуровић Божидара. Наиме, сведок оштећени Ђуровић Божидар био је уверљив када је своје наводе категорично потврдио и приликом суочења са опт. Марк Кашњетијем: «Твој лик ми је остао у памети из тог догађаја, ти си био ту у униформи, зауставио ме је један који је поред тебе стајао са леве стране, ви сте ме извукли из аута и сигурно је да си ме ти везао и био заједно са том тројицом који су ме одвели до тог дворишта и сигуран сам да си ме ти из тог дворишта превезао до ваше управе код трафо станице и после ван града» (КТИ. 3/12, транскрипт суочења окривљеног и сведока од 30.04.2012. године, стр.357/43).

Такође и приликом суочења са оптуженим Кашњетијем који је рекао да никога није ударио кундаком пушке у главу, сведок оштећени Ђуровић био је убедљив када је рекао «јеси сигурно, да си добио болове као ја, сетио би се удараца, а ја не могу још да заборавим ударце, чак ни психичку трауму коју сам добио од вас, мирно не спавам ето 13 година» (транскрипт аудио записа о суочењу окривљеног и сведока КТИ 1/12 од 30.04.2012. године, стр.366/43). Оцењујући одбрану оптуженог у делу у којем је навео да је скоро сваког дана одлазио у књижару, да мисли и да је 14.06.1999 године био у књижари, суд налази да без обзира што је оваква одбрана оптуженог Марка Кашњетија у одређеним деловима поткрепљена и исказом сведока Кемал Баца и Љиљ Битићија који су тврдили да је стално био у књижари са њима, суд није прихватио јер је неуверљива и срачуната на избегавање кривично правне одговорности. Наиме оваква одбрана оптуженог је у супротности са доследном тврдњом оштећеног Ђуровић Божидара и приликом суочења са опт. Марк Кашњетијем који је категоричан да га је управо опт.Марк Кашњети критичном приликом ударио кундаком пушке у главу, ударао повремено по телу, везао и затворио у двориште једне куће.

Суд није поклатио веру исказима сведока Кемал Баца и Љиљ Битићија који су покушали да пруже алиби опт. Марк Кашњетију обзиром да сведоци испитани на ове околности делују неуверљиво, те евидентно прилагођавају своје исказе потребама алибија опт. Марка Кашњетија. Посебно ценећи исказ сведока Кемал Баца у делу у коме изричито тврди да је 14.06.1999. године опт. Марк Кашњети био са њим у књижари и да је тај датум запамтио јер је то било одмах после рата, заједно су изашли и отишли код њега кући, а потом

код Марка кући, а након тога су изашли у град, суд у овом делу исказ није прихватио налазећи да је неубедљив нарочито имајући у виду да сведок Кемал Баца, а ради оцене кредибилитета, на постављена питања када је долазио у Београд, и то први пут, да би својој малолетној ћерки извадио визу, није могао да се сети, нити је могао да се сети и определи које године је долазио, па чак није могао да се сети колико година је тада имала његова ћерка. Из изнетих разлога, суд налази да је прецизан исказ сведока Кемал Баца у делу где наводи да се сећа да је баш тог 14.06.1999. године оптужени Марк Кашњети био са њим у књижари и да је тај датум запамтио јер је било одмах после рата, неистинит и мотивисан жељом да помогне опт. Марк Кашњетију у избегавању кривичне одговорности, те суд овакав исказ није прихватио.

Суд је прихватио исказ сведока Милана Петровића у делу где објашњава каква је ситуација јуна 1999. године била у Призрену, да је било доста конфузно, да су се на улицама Призрена налазили и припадници КФОР-а и припадници ОВК, као и да су многи Албанци облачили униформе ОВК. Овакав исказ сведока Милана Петровића суд је прихватио као веродостојан и истинит, обзиром да је овај сведок радио у Призрену на месту начелника одељења криминалистичке полиције, те самим тим имајући у виду тадашњи положај могао знати чињенице везане за ОВК. У том смислу суд је прихватио и део исказа сведока Зеф Кашњетија који је потврдио наводе сведока Милана Петровића наводећи да су поједини Албанци и они који нису били припадници ОВК, облачили у то време униформе, обзиром да искази оба сведока дају једну објективну слику прилика које су у то време владале у Призрену.

У време када је на подручју Косова и Метохије постојао *оружани сукоб*, опт. Марк Кашњети је искористивши овакву ситуацију наоружан заједно са непознатим припадницима ОВК зауставио возило у којем су се налазили цивили неалбанске националности, оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, те када је ударио оштећеног Ђуровића Божидара кундаком пушке у главу, затим заједно са осталим НН припадницима ОВК упереним оружјем у њих спровео до дворишта једне куће где их је противзаконито затворио, након чега је оштећене заједно са Јовановић Мирославом, Ђуровићевим возилом и још једним припадником ОВК пребацио до призренског насеља Ортокол и наредили да оду у Србију, суд налази да овакво поступање опт. Марка Кашњетија, околности под којима је ово дело извршио, чињеницу да је заједно са припадницима ОВК, те чињеницу да није објективно и формално имао неку власт и моћ у односу на судбину цивила, даје обележја кривичног дела за које је оглашен кривим, јер се он понашао као да такву власт и моћ има и исту је реализовао на начин да је поступао нечовечно и вршио противзаконито затварање.

Квалификујући такве радње оптуженог суд налази да у њима стоје сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ у вези са чланом 22 КЗ СРЈ јер је оптужени наоружан аутоматском пушком заједно са НН припадницима ОВК кршећи правила

међународног права за време рата и оружаног сукоба, извршио противзаконито затварање оштећеног Ђуровића и Здравковића, а у односу на оштећеног Ђуровић Божицара вршио и нечовечно поступање.

Нечовечно поступање је намерна радња или пропуст која наноси тешку телесну патњу или повреду или представља озбиљан напад на људско достојанство. Радње опт. Марк Кашњетија представљају нечовечно поступање јер представљају озбиљан насртај на људско достојанство у ситуацији када је опт. Марк Кашњети ударио кундаком пушке у главу оштећеног Ђуровић Божицара, када га је везао и повремено гурао и ударао по телу. У конкретном случају прибегавање физичкој сили уз коришћење кундака аутоматске пушке и уз беспомоћност жртве у ситуацији кад везаног Ђуровић Божицара заједно са припадницима ОВК спроводи до дворишта куће где затвара њега и Здравковића, на несумњив начин указује на то да се у конкретном случају ради о нечовечном поступању опт. Марка Кашњетија.

Изведеним доказима несумњиво је утврђено да је **лишење слободе** цивила Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира, те њихово довођење у двориште једне куће где су били затворени више сати, било произвољно и незаконито. У конкретном случају од стране наоружаног оптуженог Марка Кашњетија, те непознатих припадника ОВК оштећени Ђуровић Божицар и Здравковић Љубомир нису добили било какво објашњење, нити им је уручен било какав писмени документ као правни основ лишења слободе, у којем би био наведен и правни основ њиховог затварања. Затварање цивила оштећеног Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира није било неопходно због безбедности или било каквог другог разлога, већ је искључиво било због њихове етничке припадности, због тога што су Срби.

На основу свега напред наведеног несумњиво је утврђено да се опт. Марк Кашњети у конкретном случају наоружан аутоматском пушком заједно са НН припадницима ОВК као припадницима једне од страна у оружаном сукобу, а за време оружаног сукоба и у уској вези са њим искористивши овакву ситуацију, према цивилном становништву које није директно узело учешћа у непријатељствима, учествовао у противзаконитом затварању оштећених Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира.

Такође суд је утврдио да су оштећени Ђурђевић Божицар и Здравковић Љубомир били цивили и да су као такви имали право на основне гаранције предвиђене одредбом члана 3 тачка 1 и члана 27 став 1 и 3 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата. Наиме, суд је имао у виду наводе оштећеног Божицара Ђуровића да су му приликом заустављања од стране припадника ОВК претресом кола пронашли оружје. Међутим, чињеница да је оштећени Ђуровић код себе имао оружје не указује сама по себи да је учествовао у непријатељствима на страни једне од сукобљених страна што би му дало својство борца. Ниједан доказ изведен на главном претресу не указује да је оштећени Ђуровић Божицар у тренутку лишења слободе испуњавао услове који би му дао статус заштићеног лица у смислу

одредбе III Женевске Конвенције о поступању са ратним заробљеницима, односно да је био припадник оружаних снага једне стране у сукобу, а ово тим пре што ни међу странкама ниједног тренутка није ни било спорно да су оштећени Божидар Ђуровић и Љубомир Здравковић цивили и самим тим уживају заштиту као заштићена лица у смислу IV Женевске конвенције.

Радње оптуженог представљају тешко кршење хуманитарног права јер је заједно са припадницима ОВК као једне од страна у оружаном сукобу, а оштећени као цивили који нису узели директно учешће у непријатељствима, имају статус заштићених лица сходно IV Женевској конвенцији о заштити грађански лица за време рада од 12.08.1949. године и Допунском протоколу I о заштити жртава међународних оружаних сукоба и Допунском протоколу II о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба.

Одредбом члана 3 тачка 1 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, прописано је да у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе:

Према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из којег било другог узрока, поступаће се у свакој прилици човечно без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком сличном мерилу.

Чланом 27 тачка 1 и 3 IV Женевске конвенције прописано је да заштићена лица имају право у свакој прилици на поштовање своје личност, своје части, својих породичних права, својих верских убеђења и обреда својих навика и обичаја. Са њима ће се у свакој прилици поступати човечно и она ће нарочито бити заштићена од сваког насиља или застрашивања од увреде и јавне радозналости. Водећи рачуна о одредбама које се односе на стање здравља, на године живота и пол, стране у сукобу у чијој се власти налазе заштићена лица поступаће према свима њима с истим обзирима, без икакве неповољне дискриминације, засноване нарочито на раси, вероисповести или политичким убеђењима

Допунским протоколом I уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977. године и то чланом 51 став 3 прописано је да ће цивили уживати заштиту уколико не узимају директно учешће у непријатељствима, односно за време док не узимају директно учешће у непријатељствима.

Допунским протоколом II уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977. године и то чланом 4 став 1 и 2 тачка а) прописано је да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. Она ће у свим приликама бити хумано третирана без икакве

дискриминације. Забрањено је наређивати да не сме бити преживелих. Не дирајући начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1 јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту: а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство, окрутно поступање, као што су мучење, сакаћење, или било који облик телесне казне.

Такође, чланом 13 став 3 Допунског протокола II прописано је да ће цивили уживати заштиту предвиђену овим делом уколико не узимају и за време док не узимају директно учешће у непријатељствима.

Оптужени Марк Кашњети који је заједно са припадницима ОВК, припадницима једне стране у оружаном сукобу, је био у обавези да поштује напред наведене одредбе и да им обезбеди поштовање у свакој прилици. Жртве су били цивили, беспомоћни људи који нису представљали реалну претњу за безбедност оптуженог и других припадника ОВК. Једини разлог за овакво поступање према њима је њихова етничка припадност, зато што су Срби.

Правном анализом овако утврђеног чињеничног стања, суд је утврдио да је опт. Марк Кашњети заједно са непознатим припадницима ОВК, кршећи правила међународног права, дана 14. јуна 1999. године у Призрену, Аутономна Покрајина Косово и Метохија, за време оружаног сукоба између војних снага Савезне Републике Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и припадника наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова (ОВК) и Коалиције НАТО пакта, са друге стране, наоружан аутоматском пушком заједно са за сада НН припадницима Ослободилачке војске Косова према цивилном становништву неалбанске националности вршио противзаконита затварања, тако што је у улици Дурмиш Аслани око 11 часова зауставио возило марке „Застава – Југо 55“, у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, па након што су изашли из возила ударио оштећеног Ђуровић Божидара кундаком пушке у главу, на који начин је према њему нечовечно поступао, везао им руке канапом, те их је заједно са осталим НН припадницима ОВК претњом оружјем спровео низ улицу око 200 метара даље, гурајући их, ударајући Ђуровић Божидара повремено по телу, до дворишта једне куће, где их је противзаконито затворио, где су од стране непознатих припадника држани неколико сати, након чега је оштећене заједно са Јовановић Мирославом, који је пре њих био ухапшен, држан, испитиван и тучен у истом дворишту, Ђуровићевим возилом, заједно са још једним припадником ОВК пребацио до призренског насеља Ортокол, где су их одвезали и наредили да оду у Србију.

Кривично дело је учињено са **умишљајем** када је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење.

Оцењујући психички однос учиниоца према кривичном делу, суд је утврдио да је оптужени Марк Кашњети поступао са **директним умишљајем**,

с обзиром да је био свестан свога дела и да хтео његово извршење. Наиме, оптужени је радње предузимао свестан како својих поступака тако и њихових последица, хтео да према оштећеном Ђуровић Божидару као цивилу нечовечно поступа а затим и оштећеног Божидача Ђуровића и оштећеног Здравковић Љубомира противправно затвори.

Одредбом члана 22 КЗ СРЈ предвиђено је да *саизвршилаштво* постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело. Код саизвршилаштва морају бити испуњени објективни и субјективни услови.

У конкретном случају испуњени су како објективни, тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању. Током поступка је утврђено да је оптужени Марк Кашњети заједно са непознатим припадницима ОВК зауставио возило у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, те су их заједно претњом оружјем спровели низ улицу гурајући их до дворишта једне куће где су их противзаконито затворили. У свим овим радњама оптужени Марк Кашњети поступа као саизвршилац јер има свест о заједничком деловању. Наиме, оптужени Марк Кашњети заједно са непознатим припадницима ОВК има заједно власт над делом, један прихвата радње другог као своје и заједничке, изражавајући вољу да заједно изврше дело.

Како није било околности које би искључивале кривичну одговорности оптуженог, суд га је огласио кривим и осудио на казну по закону.

Полазећи од опште сврхе кривичних санкција, сврхе кажњавања и граница казне прописане законом за кривично дело за које је оптужени оглашен кривим, суд је имао у виду све околности из члана 41 КЗ СРЈ које утичу да казна буде мања или већа.

Одлучујући о кривичној санкци суд је ценио све *олакшавајуће и отежавајуће* околности на страни оптуженог Марк Кашњетија.

Ценећи олакшавајуће околности на страни опт. Марк Кашњетија суд је нашао да је исти породичан човек, [REDACTED], неосуђиван, као и чињеницу да је од извршења кривичног дела протекло 13 година.

На страни опт. Марк Кашњетија суд није нашао отежавајућих околности.

Ценећи све околности од утицаја на одмеравање казне суд је олакшавајућим околностима на страни оптуженог Марк Кашњетија придао значај особито олакшавајућим околностима, налазећи да се и ублаженом казном сходно члану 42 и 43 КЗ СРЈ може постићи сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, те је одмерио казне затвора испод границе прописане Законом за

ово кривично дело. Ово нарочито када се има у виду природа учињених кривично правних радњи.

Имајући у виду све напред наведене околности суд је оптуженог Марк Кашњетија осудио на казну затвора у трајању од 2 (две) године. Суд сматра да је изречена казна затвора адекватна и сразмерна тежини почињеног кривичног дела, степену кривичне одговорности оптуженог, околности под којима је дело почињено, степену повређивања или угрожавања заштићених добара и насталих последица и да ће изречене казне испунити сврху кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

На основу члана 50 КЗ СРЈ оптуженом Марк Кашњетију у казну затвора урачунато је и врме проведено у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Ки.По2 5/12 од 16.04.2012. године, а који му се рачуна о 14.04.2012. године, па надаље.

Суд је отклонио извођење доказа испитивањем Бајрама и Ментора Кокаја из следећих разлога:

Наиме, из службене белешке КТРИ 2/2012. године од 04.05.2012. године утврђено је да су се представници тужилаштва за ратне злочине заједно са браниоцем окривљеног, дана 03.05.2012. године упутили у службене просторије ЕУЛЕХ-а у Призрену ради договореног саслушања Бајрама и Ментора Кокаја. Међутим ови сведоци нису саслушани, обзиром да је представницима тужилаштва као и браниоцу, на административном прелазу забрањен улазак на АП КИМ са образложењем да посета није најављена.

На припремном рочишту од 02.07.2012. године бранилац оптуженог Марк Кашњетија, адв.Велимир Игњатовић је остао код предлога да се у својству сведока саслушају Бајрам и Ментор Кокај. Заменик тужиоца за ратне злочине је изјавио да је добио уверења да довођење сведока са Косова, конкретно из Призрена у Београд неће представљати проблем.

На главном претресу одржаном дана 14. септембра 2012. године усвојен је предлог да се у својству сведока испитају сведоци Ментор и Бајрам Кокај и одређено њихово испитивање за дан 22. октобар 2012. године обзиром да се заменик тужиоца за ратне злочине обавезао да ће путем ЕУЛЕХ-а обезбедити њихово присуство у Београду.

Из службене белешке утврђено је да је дана 14.09.2012. године приступио заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић и обавестио суд да ће позиве за главни претрес заказан за 22.10.2012. године у електронском облику за сведоке Бајрама и Ментора Кокаја проследити Еулах-у који поседује адресе за наведене сведоке.

Из службене белешке утврђено је да је дана 17.09.2012 године приступио заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић који је обавестио суд да према подацима тужилаштва сведоци Бајрам и Ментор Кокај неће да приступе у суд ради испитивања, због чега је потребно да се организује њихово испитивање путем видеоконференцијске везе уз сарадњу са Јединицом за ратне злочине при ЕУЛЕХ-у. Стога је Виши суд у Београду –

Одељење за ратне злочине упутио ЕУЛЕХ – у дана 18.09.2012. године позиве за сведоке Ментора и Бајрама Кокаја ради њиховог испитивања путем видеоконференцијске везе из Приштине дана 22.10.2012. године са почетком у 14,30 часова. Такође је ЕУЛЕХ обавештен да у вези поменутог испитивања обавести суд посредством тужиоца за ратне злочине Драгољуба Станковића, ради предузимања свих неопходних мера .

Дана 11.10.2012. године посредством тужилаштва за ратне злочине достављени су суду доставнице позива за главни претрес за 22.10.2012 године за лица Ментор и Бајрам Кокај. Из доставнице К По₂ 3/12 за сведока Бајрам Кокаја утврђено је да је исти одбио да је потпише. Из доставнице КПо₂ 3/12 за сведока Ментор Кокаја утврђено је да је исти одбио да потпише. Такође је наведено да тврде да не знају Марк Кашњетија. Узели су доставницу (судски позив) али су одбили да потпишу.

Стога како су сведоци Ментор и Бајрам Кокај одбили да приступе у Виши суд у Београду о чему је суд обавештен од стране заменика тужиоца за ратне злочине, а затим и одбили да потпишу судске позиве за њихово испитивање путем видеоконференцијске везе дана 22.10.2012. године са образложењем да не познају опт.Марк Кашњетија, те да из изнетих разлога није ни организована видеоконференцијска веза, то је суд отклонио извођење доказа испитивањем ових сведока.

Суд је одбио предлог браниоца опт. Марка Кашњетија, адв. Велимира Игњатовића, да се погледа видео запис вести са телевизије „Кланк Косова ТВ“ у коме једна особа тврди да је особа са фотографије у средини са качкетом и да се зове Рамадан Битићи, а да лице са аутоматском пушком, у црном прслуку није Марк Кашњети. Наиме, суд налази да било какви наводи овог лица не представљају законит доказ, будући да то лице није непосредно испитано пред судом у својству сведока, нити је предложено његово испитивање у складу са одредбама ЗКП-а, да би се веродостојност његовог казивања могла проверити непосредним испитивањем на главном претресу, због чега се евентуална његова сазнања не могу сматрати поузданим, релевантним и од суда прихватљивим. Ово тим пре што је напред изведеним доказима на несумњив начин утврђено да се на фотографији управо налази опт. Марк Кашњети.

На главном претресу 22.12.2012. године заменик тужиоца за ратне злочине одустао је од предлога да се испитају сведоци Селахудинов Годић, Арно Диверн, Волфганг Хелд, Аде Хамзат и Молакуће Неџмедин, те је у том смислу и отклоњено извођење доказа испитивањем ових сведока.

Решењем Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду К-По₂ 3/2012 од 09.11.2012. године, издвојен је из списка предмета записник КТИ.2/12 о испитивању сведока Виде Кашњети од 26.04.2012. године, обзиром да је иста у другом степену тазбинског сродства са опт. Марк Кашњетијем, као и да је на главном претресу од 22.10.2012. године након упозорења суда у смислу одредбе члана 94 став 1 тачка 1 ЗКП-а, искористила своје законско право и изјавила да неће да сведочи.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а, оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу, с обзиром да подаци кривичног поступка нису пружили поуздан основ за одлучивање о захтеву

Оптужени Марк Кашњети је на основу члана 264 став 4 ЗКП-а **ослобођен** дужности да накнади трошкове кривичног поступка.

Суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривично правној ствари, па их није посебно образлагао.

На основу свега напред изнетог, одлучено је као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР

Сњежана Ивановић

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба
Апелационом суду у Београду,
у року од 15 дана од дана пријема
писмено^г отправка пресуде,
а преко овог суда.